

**מנהל „שיכון
עובדים“ מעניק
דירות בחצי-חינם
כדי לצבור
מוקדי-כוח**

מוכ"ל עופר

**התוצאה: תחת ניהולו,
מידודרת החברה
מדח־אל־דח־י,
מאבדת את אונה
והונה, ואוכלת
את עתידה**

המנהל ההחומס

מסקנות ועדת עצינוי, שחקרה את השחיתות בדודרגל הישראלי. הח"כ המנכ"ל לא הגביל את עצמו לסביבתו הקרובה. באותה מצח נחושה, בה דרסו הוא וחבריו בכנסת את תקנון הכנסת, בעת הדיון על חוק גזילת העודפים — באותה מצח נחושה המשיך עופר לעשות בנכסי שיכון־עובדים ככתוך שלו, למטרתו האישית.

התעשרות מהזקנים

דוגמה נוספת: רמתיאפעל. פעם, היה זה פרדס, לצד כביש גהה. שיכון־עובדים קנתה את הפרדס, ששכן ליד סמינר הקיבוץ־המאוחד אפעל. החברה הגישה תוכנית להקים במקום בתי־אבות ליהודים קשישים מארה"ב, שיבואו לסיים חייהם בישראל. זהו מיבצע שיכונים דול־ריים למדינה הרעבה — ולכן קיבלה שיכון־עובדים אישור להפוך את הקרקע החקלאית לקרקע המתורבת לבנייה.

רותיה מידלדלים, רוחחיה מצטמצמים, ועדת תידת נאכל. הסיבות: ניהולו הבזבזני בצורה גוראה של עופר — ומדיניותו לחלק דירות בחצי חנם לאנשים המתאימים. חלוקת הדירות לקרובי־משפחה, מסתבר (קיסר הדירות, העולם הזה 1844) היתה רק פסיק במיבצע הענק. לא היה הכרח לחפש רחוק כדי למצוא בקלות דוגמאות נוספות לנדיבות־ליבו של עופר — על חשבון רכוש החברה: ברחוב מגוריו שלו, רחוב מישמר־הגבול, אפשר היה למצוא כמה וכמה דוגמאות טובות.

רחוב מישמר־הגבול מכונה באפקה גם רחוב האמנים. הסיבה: כאשר ניגשה שיר כון־עובדים לבנות, יעדה אותו לאמנים. ברחוב, הכולל תריסר קוטג'ים מקסימים, מתגוררים רבקה־לה מיכאלי, יוסי בנאי, נועם שריף, יואל זילברג, דן אלמגור. כולם קיבלו את הקוטג'ים שלהם בתנאים נוחים במיוחד. נהג זה, לגבי אמנים, מקובל מאז ומתמיד בתל־אביב. וכן בערים אחרות.

יותר — רק כ־300 אלף ל"י, אולם אפילו מחיר צנוע זה לא היה ביכולתו של ספיר הבן לשלם. שר־האוצר עצמו, המגלגל את כל אוצר המדינה, ידוע כאדם די צנוע. בנוהגיו ונכסיו האישיים, וגם בני־משפחתו אינם עתירי־הון. הפיתרון שמצא עופר: הוא מכר לספיר את הווילה ב־127 וחצי אלף ל"י. היה זה פיתרון בנוסח ביצת קור

אשר נזקק עמוס ספיר, בנו בכורו רו של שר־האוצר, לדירה חד־שה לפני מספר חודשים — היה זה רק טבעי שיכון עובדים, החברה ההסתדרותית הרצינית, ולא לאי־זה קבלן פרטי. בנו של שר־האוצר הוא בכל זאת לא אורח סתם, והיה זה רק טבעי שמנכ"ל שיכון עובדים, ח"כ אברהם עופר, יעמוד

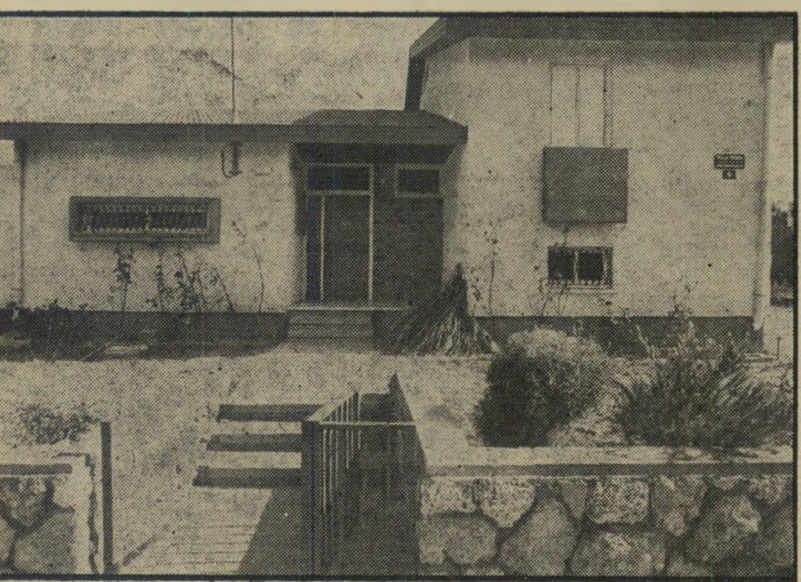
ח"כ אברהם עופר ושר־האוצר פנחס ספיר בשיחה ידידותית. כאחד העומדים בראש הפעילות המשקית בארץ, נמצא עופר בקשרים הדוקים עם שר־האוצר, בנוסף לקשריהם הקרובים כחברים בצמרת העבודה. עתה עומד ספיר לגרום למינויו של עופר כראש מטה הבחירות של המערך.

חיבוק לאב

בתוקף על כך כי בנו של השר יקבל דירה משובחת. משובחת ביותר, לא סתם משובחת: עופר מכר לספיר את הווילה הסמוכה לוו שלו. כך, הפכו עופר וספיר שכנים, בשתי הווילות הפינתיות המפוארות, ברחוב מישמר־הגבול פינת המתנדב באפקה, העומדות כל אחת על שטח של 600 מ"ר. לפני שקיבל ספיר את הווילה, נותרה עדיין שאלה קטנה של המחיר, אולם גם היא נפתרה חיש קל: לאורח סתם, היתה שאלת המחיר בעייה נכבדה. כי פרבר הגנים אפקה, צפונית לתל־אביב, נחשב כיום לאחד המקומות היקרים בארץ. השכונה כולה בנוייה וי־לות, ואין למצוא בה מגרש ריק לרפואה. מחיר קוטג' בשכונה נע כיום בין רבע לחצי מיליון ל"י, בהתאם לגודל המגרש והבית, ומיקומו. במאי 1972, כאשר עקר עמוס ספיר לווילה החדשה שלו, היה שווייה זול

לומבוס: גאוני בפשטותו, ומשביע את רצון כל הצדדים. או כמעט כולם: צד אחד — חברת שיכון עובדים — היה צריך להיות לא מרוצה כל־כך, מאחר שהפסיד כ־170 אלף ל"י. אולם היה זה צד שתקן, שחיה רגיל כבר להפסיד בשקט — ביחוד תחת ניהולו של אברהם עופר. שכן תרגילים כאלה, של מכירת נכסי החברה בחצי חנם, הפכו לשיגרת־יום ב־שיכון־עובדים מאז הפך עופר למנהלה. עשרות ומאות מקרים דומים הפכו את 170 האלף הצנועים למיליונים כבדים. בעקבות כך, היתה זו שאלה של זמן בלבד עד שחברת הבנייה הענקית, שקיב־לה חנים קרקעות מהמדינה, תמצא את עצמה בבוץ רציני. במחקר שערכה חברת העובדים — שי היא בעלת המניות של שיכון עובדים — נקבע לאחרונה כי תחת ניהולו של עופר, דוהרת שיכון עובדים אל האבדון. או־

יילה לבן

זוהי הווילה המפוארת שמכר עופר לעמוס ספיר, בנו בכורו של שר־האוצר. הווילה, הנמצאת ברחוב מישמר־הגבול 6, באפקה, עומדת על שטח של 600 מ"ר, בסמוך לוויילה של עופר עצמו. עופר מכר אותה לספיר בפחות ממחצית שווייה בשוק באותו זמן, באיזור שנועד לשיכון אמנים ואנשי־רוח.

התוכנית דיברה על מספר רב של בתים־בודדים לקשישים. רק בגלל זאת הסכים מנהל מקרקעי ישראל לשנות את יעוד הקרקע. שינוי זה כשלעצמו היה שווה הון־עתק, הכפיל ושילש וריבע את שווי הקרקע. אך המבקר כיום במקום, ימצא כמה רב־יקומות — תשע קומות כל אחד — בהם שוכנו אותם עשרות קשישים שהגיעו

אלא שלצד האמנים האלה, מתגוררים ברחוב האמנים, נוסף לעופר עצמו וספיר, גם אמנים מסוג אחר: כמו למשל משפחתו של מהנדס בעיריית תל־אביב, שנפטר בינתיים. או זאב שחר, ממנהלי קונצרן שחן ההסתדרותי. או צבי „בעל הצלקת“ (בריס, בעל בית־קולנוע ובית־דפוס, שבמשך שנים רבות ייצג את הפועל בהתאחדות הישראלית לכדורגל, עד שסולק משם בעקבות